

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
виховної роботи

Л.В.Попова

2025



ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Комунального закладу

"Сахновщинський навчально-реабілітаційний центр"

Харківської обласної ради

на 2025/2026 навчальний рік

(1-10 класи)

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

Комунального закладу

«Сахновщинський навчально-
реабілітаційний центр»

Харківської обласної ради

від 28.08.2025, протокол № 4

голова педагогічної ради

Л.В.Попова

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими над предметними темами, якi допомагають формуванню у здобувачiв освiти уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних життєвих ситуацiях. Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактування, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами рiзна і залежить від цiлей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрiзною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.

1. Загальні положення

Актуальним питанням сьогодення є розроблення інноваційних стратегій навчання школярів з інтелектуальними порушеннями, підготовка їх до самостійної життєдіяльності та формування життєвої компетентності для успішної подальшої соціальної адаптації.

В умовах запровадження Концепції Нової української школи виникає потреба в зміні освітніх пріоритетів щодо корекційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями.

Важливе місце в навчальному процесі займає корекційно-розвиткова модель навчання, яка забезпечує школярів необхідними комплексними знаннями, уміннями та навичками

Провідним підходом у Концепції Нової української школи є компетентнісний підхід, спрямований на оновлення змісту освіти, заснованого на формування необхідних життєвих компетентностей.

Компетентнісний підхід визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані компетентності учнів, як ключові, предметні та життєві.

Життєва компетентність, як здатність дитини з порушеннями інтелектуального розвитку у процесі інтегрування у соціальне оточення цілісно реалізовувати на практиці знання, досвід і цінності, набуті у процесі корекційного навчання, набуває інтегративного значення в реалізації оновленого змісту освіти дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Метою освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання.

Освітню програму для 1-4 -х класів для дітей з інтелектуальними

порушеннями (далі-Освітня програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державного стандарту початкової освіти (далі – Державний стандарт), з урахуванням Типових освітніх програм розроблених під керівництвом Чеботарьової О. В. сучасних досягнень, спеціальної педагогіки та психології щодо навчально-пізнавальних можливостей дітей з інтелектуальними порушеннями та сформовано на основі Типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти:

- для учнів 1 класу з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 814,
- для учнів 2 класу з інтелектуальними порушеннями, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836,
- для учнів 3-4 класів з інтелектуальними порушеннями, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 № 836 .

Освітня програма першого циклу базової середньої освіти – адаптаційного періоду 5-А, 6-А, 6-Б, 7, 8-А та 8-Б класів розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» (далі по тексті –Державний стандарт), та сформована на основі типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317.

Освітня програма першого циклу базової середньої освіти – адаптаційного періоду для 5-Б класу розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» (далі по тексті –Державний стандарт), та сформована на основі типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808.

Освітня програма базової середньої освіти (II рівень, 9-10 класи) розроблена на

виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та сформована на основі Типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою;
- очікувані результати навчання учнів у рамках навчальних програм;
- перелік навчальних програм;
- перелік програм з корекційно-розвиткової роботи;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- опис інструментарію оцінювання.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;

- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

2. Загальні вимоги до навчального навантаження для здобувачів освіти з інтелектуальними порушеннями.

Державний стандарт складається з дев'яти освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Інформатична», «Мистецька», «Технологічна», «Фізкультурна». Детальний розподіл навчального навантаження окреслено у навчальному плані Центру (далі-навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань спеціальної школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Навчальний план обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, зміст яких зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти і реалізується через курси:

- для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку: «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка».
- для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів: «Ритміка», «Психомоторний та сенсорний розвиток», «Логопедичні заняття», «Альтернативна комунікація».

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти Центру: вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель - дефектолог.

Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Години корекційно-розвиткових занять не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

3. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Зміст Освітньої програми має потенціал для формування в учнів початкових класів з інтелектуальними порушеннями таких ключових компетентностей:

1. Володіння державною мовою, що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки; усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження.
2. Можливість спілкуватися рідною мовою (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади.
3. Математична компетентність, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.
4. Компетентності у галузі природничих наук, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження.
5. Соціально-трудової компетентності, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності.
6. Екологічна компетентність, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;
7. Інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно- комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях.
8. Навчання впродовж життя, що передбачає опанування життєво необхідними

базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство.

9. Громадянські та соціальні компетентності, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя.

10. Культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі.

11. Основи фінансової грамотності, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти 5-10 класів.

1.	Спілкування державною мовою	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
----	-----------------------------	--

2.	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
3.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
4.	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
5	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.

6.	Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальні способи розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
7.	Соціальна громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
8.	Обізнаність у самовираженні у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, (в тому числі за допомогою української жестової мови) національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
9.	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими над предметними темами, якi допомагають формуванню у здобувачiв освiти уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних життєвих ситуацiях. Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- органiзацiю навчального середовища - змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- окремi предмети - виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактування, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проєкти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах;

- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми доцільно використовувати внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів освіти та переносу умінь у нові ситуації.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень (аутичні порушення) мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей.

5. Вимоги до осіб, які можуть продовжувати навчатись у основній школі за програмою для дітей з інтелектуальними порушеннями.

Вимоги до дітей з інтелектуальними порушеннями, котрі продовжують

навчання у школі II ступеня, мають максимально враховувати можливості їхнього психофізичного розвитку та особливості попереднього етапу опанування ними навчальним матеріалом. Що в свою чергу обумовлює рівень сформованості життєвих компетентностей.

Дотримання вимог навчальних програм, у процесі навчання та відповідне оцінювання рівня навчальних досягнень допоможе кожній дитині з порушенням інтелектуального розвитку здобути базову середню освіту.

6.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, інтерактивні уроки, відеоуроки, інтегровані уроки, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів.

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та доброзичливе оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводиться у Центрі, є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушенням інтелектуального розвитку початкової школи спеціальних закладів здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушенням інтелектуального розвитку автор О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, С.В. Трикоз та ін. (лист Інституту модернізації змісту освіти 2020 рік)

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1, 2, 3, 4 класах підлягають вербальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів із конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою Центру.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушенням інтелектуального розвитку школи II ступеня здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушенням інтелектуального розвитку автор О. В. Чеботарьова, Г. О. Блеч, С. В. Трикоз та ін. (лист Інституту модернізації змісту освіти 2019 рік).

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушенням інтелектуального розвитку у 5-10 класах повинно враховувати їх психофізичні особливості та пізнавальні можливості. Оцінювання має ґрунтуватися на методологічній переорієнтації освітнього процесу на розвиток особистості кожного учня, гуманного ставлення до нього, на позитивному підході до найменших навчальних успіхів, постійній підтримці прагнень до самостійності, саморозвитку, всебічної допомоги з боку педагогів, батьків для досягнення можливих найвищих результатів навчання.

При розробленні критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів важливими позиціями є:

- урахування особистісно зорієнтованого та компетентнісного підходів у процесі вивчення досягнень учнів:
- використання критеріїв оцінювання як підґрунтя моніторингу динаміки розвитку навчальної діяльності здобувачів освіти;
- урахування критеріїв оцінювання для виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень на основі опанування змісту навчальних програм за предметами;
- дотримання правил академічної доброчесності.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилення на джерела інформації, списування).

8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти у Центрі складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища Центру;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Додаток 1
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 10.06.2019 № 808

Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання для
дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня;
інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого
ступенів 1 клас

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		1 клас
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2
Природнича	Я досліджую світ Соціально - побутове орієнтування	5
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна		
Інформатична	Предметно практичне навчання	2
Мистецька*		
	Розвиток художньо-естетичних навичок	2
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура ¹	3
Усього:		18
Корекційно-розвиткова робота	Логопедичні заняття	2
	Ритміка	1
	Психомоторний та сенсорний розвиток	3
	Альтернативна комунікація	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		20

¹ Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Заступник директора з виховної роботи



Людмила ПОПОВА

Додаток 2
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.09.2022 № 836

Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання
для дітей з інтелектуальними порушеннями 2 клас

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		2 клас
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
Математична	Математика	4
Природнича	Я досліджую світ	4
Соціальна і здоров'язбережувальна		
Громадянська та історична		
Технологічна		
Інформатична	Трудове навчання	2
Мистецька*	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура ¹	3
Усього:		22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4
	Ритміка	1
	Лікувальна фізкультура	1
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		21
*або «Мистецтво» (інтегрований курс)		2

¹Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Заступник директора з виховної роботи



Людмила ПОПОВА

Додаток 3
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.09.2022 № 836

Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання
для дітей з інтелектуальними порушеннями 3 клас

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		3 клас
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
Математична	Математика	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2
Мистецька *	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура ¹	3
Усього:		22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4
	Ритміка	1
	Лікувальна фізкультура	1
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		22
* або «Мистецтво» (інтегрований курс)		2

¹ Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.



Заступник директора з виховної роботи

Людмила ПОПОВА

Додаток 4
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.09.2022 № 836

Навчальний план початкової освіти з українською мовою навчання
для дітей з інтелектуальними порушеннями 4 клас

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
		4 клас
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7
Математична	Математика	4
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	4
Технологічна	Трудове навчання	2
Інформатична		
Мистецька *	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура ¹	3
Усього:		22
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4
	Ритміка	1
	Лікувальна фізкультура	1
	Соціально-побутове орієнтування	2
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		22
* або «Мистецтво» (інтегрований курс)		2

¹ Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів

Заступник директора з виховної роботи



Людмила ПОПОВА

Додаток 5
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 07.12.2021 № 1317

Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням
українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями 5-8 клас

Освітні галузі	Перелік предметів та галузових інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень у класі				
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3	12
	Українська література	2	2	2	2	8
Математична	Математика	5	4	4	4	17
	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2		-	-	4
	Географія	-	-	1	2	3
	Фізика і хімія в побуті	-	-	1	2	3
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	0,5	0,5	3
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-	2
	Історія України	-	-	2	2	4
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2	8
Технологічна	Технології (Трудове навчання)	6	10	11	11	38
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»*	2	2	2	2	8
Фізична культура	Фізична культура*	3	3	3	2	11
Разом		27	30	31,5	32,5	
Корекційно-розвиткова робота	Соціально - побутове орієнтування	2	2	2	2	8
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	4
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2	8
Разом		5	5	5	5	
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1,5	1,5	5
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно- розвиткової роботи)		28	31	33	34	
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		25	28	30	32	

Інтегрований курс «Мистецтво»* або окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» до навчального
плану.*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого
навантаження учнів.

Заступник директора з виховної роботи

Людмила ПОПОВА



Додаток 6
складений відповідно до Типової
освітньої програми, затвердженої
наказом Міністерства освіти і науки
України від 10.06.2019 № 808

Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з
аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними порушеннями
помірного та тяжкого ступенів
5 клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
		5 клас	Разом
Мови і літератури	Читання та письмо	3	3
Суспільствознавство	Я у Світі	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	5	5
Математика	Елементарні математичні уявлення	2	2
Природознавство	Природознавство	1	1
Мистецтво	Мистецтво	2	2
Технології	Предметно-практичне навчання	5	5
	Основи інформатики	1	1
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	2	2
Разом			
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2
	Альтернативна комунікація	1	1
	Ритміка	1	1
	Логопедичні заняття	1	1
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Гранично допустиме навантаження учнів		25	

*Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Заступник директора з виховної роботи



Людмила ПОПОВА

Додаток 7
 відповідно до додатку 18
 до Типової освітньої програми,
 затвердженій наказом Міністерства
 освіти і науки України від
 12.06.2018 № 627

Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням
 українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями

9-10 класи

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		9 клас	10 клас	Разом
Мови і літератури	Українська мова	2	2	4
	Українська література	2	2	4
Суспільствознавство	Історія України	2	-	2
	Основи правознавства	-	1	1
Математика	Математика	4	4	8
Природознавство	Природознавство	2	-	2
	Географія	2	-	2
	Фізика і хімія в побуті	2	1	3
Мистецтво	Образотворче мистецтво	-	-	
	Музичне мистецтво	-	-	
Технології	Трудове навчання	11	18	28
	Інформатика	1	1	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-	1
	Фізична культура	2	2	4
Разом		31	31	
Корекційно розвимова робота	Розвиток мовлення	1	1	2
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	4
	Лікувальна фізкультура	2	2	4
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	

Заступник директора з виховної роботи



Людмила ПОПОВА

Додаток 8
складений відповідно до додатку
Типової освітньої програми,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від
19.09.2022 № 836

Перелік комплектів навчальних програм
для здобувачів початкової освіти (І рівень) на
2025/2026 навчальний рік
(1-4 клас)

№ з/п	Назва програми
1.	Комплект модельних навчальних програм для учнів 1-го класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступеня розвитку розробленої під керівництвом Чеботарьової О.В.;
2.	Комплект навчальних програм для учнів 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку розробленої під керівництвом Чеботарьової О.В.;
3.	Комплект навчальних програм для учнів 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку розробленої під керівництвом Чеботарьової О.В.;

Додаток 9
складений відповідно до додатку
Типової освітньої програми,
затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від
19.09.2022 № 836

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи
для здобувачів початкової освіти (I рівень) на
2025/2026 навчальний рік

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм	Адреса посилання
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» для 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти дітей з інтелектуальними порушеннями	https://docs.google.com/document/d/1xYsnGmo_GQHx18Iy5c7-i7YjZ19JyqRnRQrLoatHWFE/edit?usp=sharing
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення з використанням методики ТАН-Содерберг» для 2-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Заремба В. В., Ліщук Н. І., Морозова Н. В., Блеч Г. О.).	https://docs.google.com/document/d/1xYsnGmo_GQHx18Iy5c7-i7YjZ19JyqRnRQrLoatHWFE/edit?usp=sharing
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з розумовою відсталістю (Бобренко І. В.).	https://docs.google.com/document/d/1sHhsQWMWLbnz8iCsKuGHGC95tdk7LMSgK-vzSUO3ly0/edit?usp=sharing
4.	Програма корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутового орієнтування» для 1-4-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автор: Ярмола Н. А.).	https://docs.google.com/document/d/1KRyt3At91vychjc1kGCWQhk8xVVN2KP2tLPNC1DXo/edit?usp=sharing
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Хайдарова О. С., Блеч Г. О.).	https://docs.google.com/document/d/1uXE_Y9uh4PYflzeznc8zuLglb060gRJo a8RzW6sPyU/edit?usp=sharing
6.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 1-4 класів з спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Левченко Л. Й., Гладченко І. В.).	https://docs.google.com/document/d/1wkVIUUC1f8F4MInBevPXezdhpkulKajLN7BwUOGJTm8/edit?usp=sharing

13.	Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.)
14.	Модельна навчальна програма «Інформатика» для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т.М., Тороп К.С.)
15.	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Калюкова Ж.С., Скакодуб Т.С.)
16.	Модельна навчальна програма «Технології(декоративно-ужиткове мистецтво)» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. В.Гаврюш)
17.	Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво» для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилева Ю.І.)
18.	Модельна навчальна програма «Історія України» для 7- 9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Косенко Ю.М.)
19.	Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В.)
20.	Модельна навчальна програма «Географія» для 7-19 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Одиниченко Л.К., Скиба Т.Ю.)
21.	Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В,Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І)
22.	Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

Додаток 11
 відповідно до Типової освітньої
 програми для 5-10 (11) класів
 спеціальних закладів загальної
 середньої освіти для осіб з
 особливими освітніми потребами
 (наказ Міністерства освіти і науки
 України від 07.12.2021 № 1317)

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи
 для здобувачів освіти (II рівень) на 2025/2026 навчальний рік
 (5 -8 класи)

№ з/п	Назва програми	Адреса посилання
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.)	https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKc19MZnF5NXpxLUk/edit?usp=sharing&ouid=104425155508226380052&resourcekey=0-JnoZIZbAdLzEtHW6L6SzWw&rtpof=true&sd=true
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Остапенко Л.І., Тарковська Л.І.)	https://drive.google.com/file/d/0B0kHwvQLtSb5VWxWMEs2UkpRajQ/view?usp=sharing&resourcekey=0-KZHtyKdFbECte3omQInaGA
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О. С., Блеч Г. О.).	https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKNUZIME8xWktMM28/edit?usp=sharing&ouid=104425155508226380052&resourcekey=0-esPYAMWQ2FGRjcpFkNrVZg&rtpof=true&sd=true

Додаток 12
 відповідно до Типової освітньої
 програми спеціальних закладів
 загальної середньої освіти II ступеня
 для дітей з особливими освітніми
 потребами (наказ Міністерства освіти
 і науки України від 12.06.2018 №
 627)

Перелік модельних навчальних програм
 для здобувачів освіти (II рівень) на 2025/2026
 навчальний рік
 (9-10 клас)

№ з/п	Назва програми
1.	Комплект навчальних програм для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку для 6-10-х класів (українська мова, українська література, Я у світі, історія України, основи правознавства, математика, природознавство, географія, фізика і хімія в побуті, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання, інформатика, основи здоров'я, фізична культура)